

ADMINISTRATIE
KAMP
ZEIST,
ALLE DAGEN

VAN
9 tot 11 u
BARAK 25.

De Kampbode

OPSTELRAAD

C. DEROUX

K. QUINTENS

A. VERBIST

E. WÈVE.

VAN 'T FRONT.

VLAAMSCHE OORLOGSFOLKLORE

'Nen kameraad gaan bezoeken.
Zijn waschgoed gaan halen.

Beide gezegden zijn verbloemen-
gen voor « er van door trekken, —
of gelijk onze gasten zich mitdruk-
ken, — het afstappen, wanneer de
kantonnementen door vliegtuigen
of kanonnen gebombardeerd wor-
den. » Hoe stal zijn het bezoeken
van een vriend of het halen van
waschgoed de gewane reden om
het kantonnement te verlaten. 't
Wag als algemeen psychologisch
verschijnsel gelden dat geen enkel
oorlogsmans voor « kloppen » of
brekschijter wil doorgaan; allen
staan lieft als startmoedige dur-
vers bekend, ten minste als « ze
er nog geen bij zijn ».

Een bloembokken op zijn
buike hebben.

Weer een van die spreken die
het terugische in den spothut onze
jassen kenmerken. De bedeldpraak
beteekent: dood en begraven zijn.
De enkelig ironische mitdrukking
zinspeelt op de bloemenperkjes en
tuintjes die op de graven onze
gemenelde helden worden aan-
gelegd. De mannen achten het
niet beneden hunne waardigheid,
in cam, met hun eigen onge-
luk te spotten. « Had die gra-
naat ontploft, 'k had al lang
ginds met een bloembokken op
mijnen buik gelegen! » Ze vertel-
len hun tegenkomsten met den

genoeglijken glimlach van iemand
die een koddig avontuur beleef-
de. Ze zijn, ten andere, fatalis-
tisch gestemd: « Ge kunt loopen
waar ge wilt: als hij voor u
bestemd is, moet ge er toch aan! »
— « Als nu nu niet daar is,
moegt ge aan machingeweren,
granaten, bommen, en den heer-
len bazar nu botten vagen...
ge kunt er toch niet aan! »

't Is toch gemakkelijk als
ge een beetje fransch kent!

Evenals de ons reeds bekende
mitdrukking « Leg, krabber, bedde
weer 'nen franschen brief gekre-
gen? » heeft deze spreuk haren
oorsprong aan die eigenaardige
taaltoestanden in ons leger te
wijzen. Sommige jassen meenen
er fier te mogen op gaan in hun-
ne gesprekken al eens een fransch
woord of zinnetje te kunnen in-
lasschen dat ze soms zelf niet
goed of in het geheel niet ver-
staan. Dan komt bovenstaande
spreuk te pas. Ook wel als een
soldaat, om zijn beetje fransch,
verhozen wordt om een voordeelig
postje te bezetten, of om « grade »
te worden. In verscheidene ande-
re gevallen van denzelfden aard
wordt de spreuk vaak gehoord,
b.v. wanneer bedoelde fransch-
stoelers, de fransche gesprekken
der officieren afnusterend, erin
gelukken iets metenswaardigs te
snappen aangaande werk, krijgs-
verrichtingen, wapenseleningen,
enz. « 't Is toch gemakkelijk als
ge een beetje fransch kent », spot-
ten de mannen, in afwachting
dat ze Vlaamsche regimenten
krijgen...

'k Heb er den smaak van weg!

Als de mannen zwaar moe-
ten werken, als ze in modder en
slijk moeten ploeteren, als er ge-
weldig gebombardeerd wordt,
ook wel als ze in zaken van
mindere aangelegenheid tegenslag
hebben, b.v. als hun keteltje soep
omvalt, als de ratten aan hun
brood zitten, wordt vaak de
zucht naar verlossing van al
die oorlogsellende mitgesproken
in een: « Eh wel! zijt ge er nog
geen bij? » — waarop dan over-
tuigend wordt geantwoord: « 'k
Wil u geloven, 'k heb er nu den
smaak van weg! » Ze weten wat
het zeggen wil: « oorlog! »

De zon van de piotten.

De maan is de zon van de
piotten. In de loopgraven slapen
de mannen, — als ze mogen sla-
pen! — in den dag: 's nachts
hebben ze de wacht, bestoken of
beloeren ze den vijand en gaan
hem « bezoeken », ofwel gaan ze
werken daar waar de arbeid
bij dage te levensgevaarlijk zou
zijn. Hoeveel piotten hebben in
de duisternis op smalle loopbrug-
gen over rampige weiden en
overstroemde velden gesakkerd
en gevlucht — ons Heer vergeeft
hun! — Hoe lastig en onaange-
naam dit dubbel-aftobben woe-
ten in het helsche donker! Geen
wonder zoo de mannen de maan
als hun « zon » begroeten.

Mannen van den kruiskensbord.

Onder deze benaming
worden de brankardiers-priesters,
— seminaristen en kloosterlingen
bedoeld omdat zij, tot herken-

ningstecken van hun geestelijken staat een gulden of rooden kruisje boven hun soldatenpak mogen opnaaien.

Dit kruisje steekt op hun borst als een erestecken, soms ook wel als een tecken van tegenspraak, trots godsrede en «mijn sarric».

Soldaten die een schildje van 't Heilig Hart op hunne borst spelden, worden soms als medelieden van den kruiskenband beschouwd.

E. V. M.

(Een Vaderland).

Niet alledaagsch.

Op woensdag 14 dezer, had in het kamp eene niet alledaagsche plechtigheid plaats, men mag zelfs zeggen eenig in hare soort. Om 10 u. immers, werd de gouden medaille uitgereikt, voor 36 jaar trouwen dienst, aan den Adjutant-Doz. der huzaren Van Ruyck, van de rij- en hoefsmidschool, toegevoegd aan den beplegings-officier van het Internerings-kamp en als zoodanig administrateur van het Levensmiddelen-Waagarijn. Kunnen andere jubilarissen zich bewaaren een erestecken voor het front van regiment of onderdeel, met veel plechtigheid en ophef te ontvangen, Adj. Van Ruyck had het zeldzaam genot, den penning te worden uitgereikt, tegenover militairen niet van zijne nationaliteit. Op order van den Kampbevelhebber was het beplegingspersoneel te dien einde in verzamelplaats 1 vergaderd. De Lt. Kolonel De Vries na de gebruikelijke toespraak aan den held van den dag, spelde hem het erestecken, nevens andere op de borst. De Kolonel Dosterman hield dan eene hartelijke gelegenheidsrede. Alle tegenwoordige officieren kwamen hem gelukwensen. Het regiment, waartoe hij behoorde en de Rij- en hoefsmidschool waren vertegenwoordigd, zijne familie was

aanwezig. De muzikanten De Bie en Gosmans hebben, kunnen dat gelijkschen omgang volgende, aan het Levensmiddelen-Waagarijn stil gebonden. Het Intendance-personeel werd voorgesteld door den luitenant der artillerie Brunseret, hoogste in graad der niet door drukke bezigheden belette onder-officieren. Veel geïnterneerden zullen op dien dag den jubilaris nog vele jaren hebben toegeroepen. Hij deed de internering van begin af mede, regelbaar was hij bij het moeilijk begin, nu verdeeler van groote hoeveelheden uit het kleine geheel; moeilijke taak voorwaar!

Ook wij wenschen hem geluk en nog vele jaren.

Medegedeeld.

ATELIER VOOR PHOTOGRAPHIE.

Leids 27 - Kamp II.

Ongeveer een jaar geleden is een cursus voor Photographie ingericht geworden, in de afdeling der Versierende Ambachten in den Schoot der Werkschool.

De Photographie, die met den dag aan uitbreiding toeneemt, heeft niet alleen belang als kunstuiting, maar zij heeft tevens waar belang met het oog op de wetenschap, nijverheid, documentele waarde, enz.

Deze cursus, waar met dit alles wordt rekening gehouden, heeft als doel, niet alleenlijk liefhebbers-photografen te vormen, maar ook beroeps-photografen, specialisten in reproductie en vergrotingen, industriële-photografen, photografen voor Cinematographie, enz...

De leergang telt twee studiejaren: In het eerste leerjaar wordt het volgende onderwezen:

- 1) De eigenlijke photographie.
- 2) Scheikunde op de photographie toegepast.
- 3) Bijvoegsel (studie der platen, beginselen van retouche, de vergrotingen.)

Twee uur theoretische lessen worden gegeven per week, terwijl

twaalf uur aan de praktijk worden gewijd. Voor het praktisch werk worden de leerlingen verdeeld in groepen, en werken zij op vastgestelde dagen. Zij beschikken over een groote, donkere kamer; voor het photografeeren zelf wordt een uitstekend toestel gebruikt 13x18 (dubbel anastigmat).

Aan het einde van het schooljaar 1917-18, hebben tien leerlingen zich op het examen aangeboden, ten einde een certificaat te verkrijgen; zij zijn er allen met glans doorgekomen.

In het tweede studiejaar zullen bijzonderlijk de verschillende toepassingen der photographie bestudeerd worden. (Cinematographie, metallografie, photographie der bliksemstralen, enz.)

Wat de praktijk betreft, zullen de leerlingen zich voornamelijk bezighouden met retouche, pigmentgravure, enz.

Daar de leerlingen zich met praktisch werk bezighouden, is het ons toegestaan een atelier voor photographie te openen. Wij kunnen dan ook tegen zeer voordelige prijzen werken. Hier volgen eenige prijzen:

- 1) Fotos op postkaarten, voor 6 stuks, 90 cents; v. 12 st., 1.25 fl.
- 2) Fotos op postkaarten (genre scène): 6 st. 1 fl.; 12 st. 1. 1/2 fl.
- 3) Fotos (formaat-visite): 6 st. 75 cents; 12 st. 90 cents.
- 4) Reproductie van Photographieën, voor 3 stuks: 50 cents; " 6 " : 80 " " 12 " : 1.15 fl.
- 5) Photographieën van groepen: 7 1/2 cents per postkaart. (Door nadere inlichtingen: zie model en prijs, Barak 27, Kamp II.)

N.B. De lessen in Photographie hervemen met de heropening der leergangen van de Werkschool. Inschrijvingen worden genomen in zaal 11, Bar. 25 Kamp II (van af 9 1/2 tot 11 1/2 u. en van 2 1/2 tot 4 ure.)

AN HEN DIE IN CONGO VERBLEVEN.

Zij die in Congo verbleven,

gelieven hun adres te geven aan den Heer Onderluitenant Servais, of in de Barak 27, Kamp II (Atelier voor photographie) of te Amersfoort, 5^e Aufidiusstraat, 9.
Medegedeeld.

BEGRAFENIS

Met deernis in 't hart hebben we moeten toezien dat een onzer edelste makers, de genaamde Frans Borfs, soldaat bij de vestingartillerie, op den nog jeugdigen leeftijd van 28 jaren, door de Spaansche griep uit ons midden werd weggerukt. Woensdag 10 Aug. hebben we zijn stoffelijk overschot op het rustige kerkhof van Soesterberg aan de arde toewentruwd. Verscheidene officieren, talrijke makers en vrienden alsook leden van de bonden, waarvan hij deel uitmaakte, woonden die treurige plechtigheid bij. In menige rede werd, na afloop der kerkelijke gebouwen, een laatste hulde gebracht aan de trouw en de opoffering van den soldaat, het hopen en het streven van het medelid en aan de hechte vriendschap van den dierbaren afgestorvenen. Ook werden als blijk van diepe genegenheid bloemenkransen neergelegd op zijn graf, doch hoe luttel scheen die den doode toe en hoe kwam het ons voor dat om het wijd-open graf er een leente bleef, er een zwijgende, wachtende bedde nog hing van den reeds diep rustende. Op de terugkomst van haar geliefden man, wachtte reeds vier jaar een beproefde vrouw, op het weervan van zijn goeden vader, een arm weefje nu. Het eenige dat den rechtvaardigen man moed gaf in het lijden omdat hij hoopte dat alles eens voorbij zou zijn en door gelukkig te maken, er voor hem ook nog geluk kon komen blijft nu achter in nog meerdere rouw, in nog meerdere smart. Aan de ondoorgrandelijke beschikking van den Eppersten Wil, die een streep haalt door

alle menschelijke verwachtingen, onderwerpen wij ons!

VLAAMSCHE STUDIEKRING

Woensdag 14 Augustus, vierde de Vl. St. zijn derde verjaarsfeest. De opening had plaats om 6 uur en werd ingeleid door het orkest van het Vl. toneel onder de leiding van den Jb. Huyllibroeck. Daarna werd er door den Jb. Quintens, voorzitter van den kring een feestrede uitgesproken. Hij riep aan met een terugblik in het lange bestaan van den kring en zijn werkzaamheden. Hij bracht ook een afscheids-groet aan de afgestorven leden en sloeg daarna in roerende bewoendingen over naar ons arm Vlaanderen. Een voor een schilderde hij de wantoestanden en misbruiken die het Vlaamsche volk stilaan brachten tot antwoording en verbastering van zijn eigen bestaan.

In verwoering toog hij naar den Yzer — naar het lijdende en strijdende Vlaanderen — maar onze broeder u nog dagelijks den vadergrond drenken met hun bloed en hij drukte de wuige hoop uit, dat dit na den oorlog niet te vergeefs zal hebben gediend. Een aarvend gezin viel spreker ten deel.

Dan bragen we de uitvoering van "Zijn Speelgoed", toneelstuk in drie bedrijven, door Schnitzler. Dit is een der mooiste stukken die het Vl. toneel tot hier toe heeft vertoond. Het munt vooral uit door zijn sterk, rijk gevoelsleven en door de zuivere, helder vloeiende taal die daarvan de weerspiegeling is.

De liefde van Christine voor Fritz is van een hooger natuur en echt idealistisch. Het geheel haar ziel heeft ze voor haar minnaar, en alles wat buiten dit liefde-leven ligt, laat haar onverschillig. Het wordt dan ook diep tragisch in haar openhartig gemoed, wanneer ze vernemen dat Fritz, om een andere vrouw, in een deel het be-

ven heeft verloren. Hier bereikt het stuk zijn hoogtepunt en het is daar dat de Jb. Verecke ons weer eens getoond heeft, de kracht van het dramatisch talent dat hij in zich draagt. De Jb. Verhilt in Fritz voldeet ten zeerste aan het type van een sprechtsvoelend, diep-ernstig, alles zwaar opnemend student. Terwijl daartegenover zijn vriend Theo (de Jb. Cesteels) een zwierige, losse karakter is, die alles licht weet te schikken.

Olies, Christine's vriendin, is eveneens een wrolijk, vrij karakter, dat graag van het leven geniet, zonder er zich al te erg aan vast te klampen. Deze rol werd door den Jb. Severinus miterst behendig van de hand gedaan.

Verder hadden we den Jb. Van Braelen in de rol van Catharina Durand, oude kletvrouw, die zich met alles bemoeit water in de buwt plaats grijpt. De Jb. Durand in de rol van Gorbelin, vader van Christine, had in de 3de acte met zijn dochter een roerend spel, waarvan hij zich nitmuntend kwet. En ten slotte den Jb. Brelleerts in een kleine bijrol.

Het stuk is met de grootste bijval uitgeroerd geworden, alhoewel er spelers waren die zich te beklagen hadden over de wijze, waarop sommigen uit het publiek de spanning verstoorden door te lachen naar dit heelemaal geen pas gaf.

Het feest werd besloten door een krachtigen aanhef van "de Vlaamsche Leeuw".

We wenschen onzen kring bij het ingaan van zijn 4de jaar veel groei en bloei, maar we hopen geen jaarfeest meer te vieren.

A. V. H.

Bericht.

Bij ministerieel besluit wordt het Kamp bij Leist opgeheven. De manschappen worden overgeplaatst naar het Kamp te Gharderwijk. Voor de overplaatsing is nog geen datum bepaald.

== CAFE J. SELS ==

TUSSEN ALBERTSDORPEN KRAAIENHORST

MAASTRICHT EN PILSENER

EERSTE KWALITEIT

DER BROUWERIJ "PHOENIX"

AMERSFOORT

J. GROOTENDORST

HOF N° 38

RUIME SORTERING VAN ALLE SOORTEN

SCHOENEN EN LAARZEN

DEGELIJKE KWALITEIT

ROOKT

DRAGON

TABAK

FABRIKANT J. GRUNO
GRONINGEN

FOTOGRAFIE

L. B. J. SERRE

*Verskillende kunstwerken
Geïnterneerd Belgisch personeel.*

KAMP 1 en UTRECHTSCHWEG 42
MATIGE PRIJZEN. VERZORGD WERK.

ODEON

KROMMESTRAAT

DANSLESSEN

*Alle dagen van 7½ tot 11 u.
Vrijdag uitgezonderd
Zaterdag van 3½ tot 5½
en van 7 tot 11 u. - Danslessen.
Maandags van 7½ u.*

HEHENKAMP

LANGESTR. HOEK LANGEGRABT

*Costumes voor kinderen
Overjassen, enz.
Grote Reus van Weefstoffen
1ste hoedanigheid
Gematigde prijzen*

JOH. VAN DIJK

LANGESTRAAT 116
AMERSFOORT

*Allelei soorten van
schoenen. Sport en
voetballartikelen, enz.
TELEFOON 70*

METAALWARENHANDEL

"VULKAAN"

LANGESTRAAT 90

HUISHOUDELIJKE ARTIEKELN
GEREEDSCHAPPEN EN MATERIALEN
RUIME SORTERING
AANBEVELEND P. NIEROP

MAGAZIJNEN

== DE FAAM ==
LANGESTRAAT 5

*Verkoopt uitsluitend
solide goederen tegen
zeer lage prijzen*

L. HOUBAER

LANGESTRAAT 62-64-66

HEEREN EN
KINDER
KLEEDING

— JE ADRES —

WEST FLANDRIA

VAARTKAAI ROESELAERE

*De beste spannen, stee-
nen, bruggen, beespuiten,
waterbakken.
Gewaarborgd waterdicht
gewapent en gestampt beton.
Wachtwende middelen voor
nieuwe gebouwen
Afwachting van oude
gebouwen.*

DEPGT. THOUROUT. DIXMUDE
BESTUURDER: RAYM. STEYAERT

BÏKANTOOR

TE

BRUSSEL

RUE ROYALE 139

HOOFDKANTOOR

ROTTERDAM

WESTESTRAAT 3

HORLOGERIE

M. VAN HABOST
LOODS 16 KAMP 1
VERZORGD WERK
MATIGE PRIJZEN

Wed. I. A. de Vries

Lieve Vrouwestr. 50
AMERSFOORT

Goedkoopste adres
voor ijzerwaren
en gereedschappen

Voor Belgen speciaal
tarief

CAFE-RESTAURANT

HOTEL

HUIS TEN HALVE

SOESTERBERG

*Grote hof. Veranda.
Langzaam verblijf.
Verzorgde keukens en hielders*
J. PUTMAN

F. W. VAN BEEK

KERKSTRAAT 4 TEL. 457

*Speciaal adres voor
het laten bouwen van
rijwielen. Grote moderne
Sparatieinrichting voor
alle rijwielen en motoren.*

C. A. STOOVE

UTRECHTSCHESTRAAT, 24

TELEF. No. 250

BROOD EN BANKETBAKKERIJ

URUCHTENTARTEN

CAKES EN
GATEAUX SECS